

אבל אם ³⁷ אמר המוציא פת מן הארץ לא יצא ידי חובתו.

וע"ע להלן אותן כ"א בטעה ובירך ברלוות אהירותה במקום המוציא.

שם: ואם רבים המסובים יכוונו לכם לשמעו ברכה ויענו אמן והמברך יכוין לאמן שאומרים. עיין בויה להלן אותן כ"ג וכט"ג ר"ג שהארכנו בפרט דין אל.

שם: יתן ריווח בין לחם ובין מן הארץ. והעשה ³⁸ כן מובטח הוא שאינו ניזוק באוטה טעורה.

סע"ד, ש"ע: יתן שתי ידייו על הפת ³⁹ בשעת ברכה שיש בהם י' אכבות נגנ' י' מצות החוליות בפת וכו'. עיין לעיל אותן א', ובאות כ' שוגם בבורצע על פרוסה הרין אמרו שיתן לתחילת הלח שתי ידיו על הפת.

במנגן למצל הפרוסה במלת, וכשהאי לו מלח

ה. סע"ה, רמ"א: ומ"מ מצוה להביא על כל שלחן מליח קודם שיבצע וכו' והוא מגין מן הפורענות. ויטבל ⁴⁰ פרוסת המוציא במלת

רפת חמינו (אפוריה היטב). עיין חופה אליהו רביה שם) משיבין את הלימוד ועמידין את החכמה. 33. אבודרham (הו"ד בא"ר סק"ד וע"ב"ח) ועייש דלחם רצה לומר מזון וכמו שמצוינו במן הנני מטטר לכחים מן השמים שהכוונה על מזון דלא היה לחם ממש. 34. עט"ז שעל גלויון השו"ע בשם תולדות יצחק, דעת בשם תורה חיים טנהדרין ע', וצ"ח ברכות ל"ה. 35. משנ"ב סקט"ז. 36. ש"ח אס"ד מערכת ברכות סי' א' אות ל"ה בשם פוסקים, וע"ש שות' אז נדברו ח"ג סי' נ. 37. ש"ח שם, דברוד שלחם נפל גם על מידי דוויini דכולל גם דגן ותבואה ובניל', פת אינו אלא לאחר אפיה והוא מונה מושנה ממשימות הברכה, ושוויר בכ"ח סקע"ח וטל"ש שיעז שוגם לחם אינו נקרא רק אחר אפיה וכו' עייש, וצ"ע (ומהה דמשנ"ב סקנ"ג אין ראייה כלל, דשם שינה לנגריר נסח הברכה). 38. א"ר שם בשם הל' שעודה למחרין. 39. ולכ"או עפ"י הטעם דעתינו י' האכבות על הפת הוא נגנ' י' מצות החוליות בפת (כמפורט במשנ"ב) י' תיבות בפסק ממצמי וכו', לכ"או שייכי כל טעמים אלו גם באוכל מיני מזונות, ומ"מ לא מצאתי להעיר בעניין זה, וכנראה דתיקנו לרמז טעמים אלו רק בפת מפני חשיבותו המוחדרת דקובע ברכה לעצמו וברהמיה, אולם אם קובע טעduto על מזונות באופן שمبرך עליו המוציא וברהמיה ודאי שייכי הרכה זו. 40. ובמשנ"ב סקבי' בשם הגמ' דצעריך שייהי מלך לפני כאו"א מהמסובים, וכי"ה במג"א סק"א, ובכח"ח סקל"ה מביא בשם הי' אחרון בהג"ט ודזוקה בזמניהם שהיה כל אחד שלחן מיחוד, אבל במנגן שאוכלים בשלהן אחד כי שהמלח לפני הבוצאי והוא טובל במלח (והיינו רק פרוסת המוציא שלן, כי בלא"ה בלחם שלנו יש בו מלח, אבל נהגים שכל אחד טובל במלח). ודען, דצעריך טבילה

פירוש הברכה המוציא לחם מן הארץ, ואם טעה בנוסחתה

ד. סע"ד, ב', ש"ע: יברך המוציא לחם מן הארץ. ובפשטות הדברים מתקן ³³ נוסח זה לחם מן הארץ (ולא דגן או תבואה מן האדמה) עפ"י לשון הפסוק (מהילים ק"צ) להוציא לחם מן הארץ, ובפירות האדמה אומרים בורא פרי הארץ מראשת כל פרי הארץ, אבל בב"ח (ד"ה ויברך) ובעו"ס ³⁴ מובא שתיקנו נוסח זה גם עפ"י הגמ' (שבת ל:) שעמידה ארץ שנאמר שתוציא גלוסקות וכליל מילת מן הארץ (תihilim ע"ב) יהיו פיסת בר בארץ, ולכן דיקנו להקן נוסח הברכה שתכילה גם כונה שלעת' ליצא לחם מן הארץ הכוונה לאין ישראל, ולכן גם תיקנו לומר 'המושzie' שיש בו לשון עבר ולשון עתיד (ברכות ל"ח). כדי שיכוין המברך שני הכוונות, גם הכוונה הפשטוה על לעבר שהוציא לחם זה מן הארץ וגם על להבא הכוונה הנ"ל, עכחו"ד הבית.

ומכל מקום כבר נתבאר בפוסקים שם טעה ³⁵ אדם ואמר 'מושzie' (בלא הה"א), או שאמר ³⁶ המוציא לחם מן הארץ יצא ידי חובתו, משבילו בכ"ח סק"א שבפת סכין כל,

את קצוות הפת, ופת אפוריה כל צרכה של היטב וכו' בצד הפת. ומ"מ אל את קצה הפת ממש, משתי גגמי' (יוםא פ"ד). אין לאכול רוא אחד ³⁰ מעשרה דברים רם, ונכון ³¹ להקפיד כשהוא ציקן ³² שהוא קשה לשכח

זוא לכתהילה שיאכל אדם עיין בויה להלן אותן י"ד.

24. וכמ"ש בביה"ל יעה, אמן פשוט שבפרק זה דלענן להניח ב' ידו על עמים המוציאים בש"ע סע' ס שלם או רק בש"ק. ויש בקהל נשרת א"צ סכין כל, ובמלואו בכ"ח סק"א שבפת סכין. 28. עיין ש"ת מшибין לו אחר הדעתיפה מערפו בת הברכה ללא מפה וכփפות בפת ובטילה לגבי הפת וכחאה עניין לבرك על חלקן כשהוא אוינו נראה כל בחתוכה קור מנוגה זה. ומש"כ בטעמי חסונים החיצונים ביותר, ובזה כה טוב להפר (בדורש י"א סח' שהHASH מגرشת כח הסט"א) הארץ להוציא גלוסקות חיים טומאה, ולכן מאכלים חיים בכנס בהם ארס הנחש ביהם אפיה מגושים כוח הסט"א) בצתה חפשי מן הארס אשר זו יותר מהר טרא דקדושה, דרבש. 30. בסוט"ס ראשית דראפילו בשאניה חמה יותר לכמה מן הפסוקים שיעור רדר ושוב חיממה חדש אין נינה בן הקנה) דעפ"י היורות ומайдך איתא בגין גמי הוריות